

Språkets, bemötandets och tillgänglighetens betydelse behöver synas i välfärdsområdenas strategier

Inom samtliga 21 välfärdsområden och Helsingfors fastställer man under hösten sina uppdaterade strategier för perioden 2026-2029. Sju av 21 välfärdsområden samt HUS är tvåspråkiga och samtidigt har alla välfärdsområden tvåspråkiga eller svenskspråkiga invånare, som har rätt att bli bemötta och få stöd på sitt modersmål. Detta innebär att välfärdsområdena behöver ta i beaktande svenskan i sina strategier för att kunna uppnå det som borde vara ett självklart tvåspråkigt servicelöfte om fungerande tjänster och servicekedjor.

Psykosociala förbundet värnar om målgruppen svenskspråkiga med psykisk ohälsa och deras närstående. Vi vill påminna om betydelsen av att språket, bemötandet och tillgängligheten syns i välfärdsområdenas strategier.

Vårdkedjan börjar vid det första bemötandet, som är väldigt viktigt för personer med olika funktionsnedsättningar, till exempel psykiska funktionsnedsättningar. Likaså är det viktigt att kunna erbjuda fortsatt stöd på det egna modersmålet. Det finns möjligheter i det digitala men även risker - om stödet är i digital form behöver man värna om att det verkligen är på svenska och att man vid nya digitala lösningar reserverar tid och resurser för det svenska. Det handlar om språkliga rättigheter och patientsäkerhet. Personer med olika funktionsnedsättningar möter ofta hinder i kontakten med vården. Det kan t.ex. handla om komplicerade digitala system eller bristfällig information.

För personer med psykisk ohälsa kan skam vara ytterligare ett hinder för att söka hjälp och stöd. För att sänka denna tröskel är ett fördomsfritt och respektfullt bemötande vid den första kontakten ofta avgörande. Erfarenhetsexpertisen är fortfarande en outnyttjad resurs inom vårdkedjan, som kan stärka förståelsen samt minska på skam och känslan av att vara ensam i sin situation.

Tredje sektorns verksamhet har en viktig uppgift i att komplettera den offentliga vård- och stödkedjan. Tredje sektorns lågtröskelverksamhet når en grupp som kan bidra med unik kunskap om målgruppernas behov. Genom bättre samarbete med tredje sektorns aktörer kan vi stärka både kundupplevelsen och återhämtningen. Målet bör vara att allt fler inom social- och hälsovården kan hänvisa vidare till allt det stöd som finns på svenska inom de olika välfärdsområdena.

Ekonomiska utmaningar får inte vara ett hinder för tillgång till vård, stöd eller rehabilitering. Avgifter, långa resor eller digitala krav kan snabbt bli stora utmaningar för utsatta grupper.

Målet bör vara att allt fler får en bättre kundupplevelse inom samtliga välfärdsområden, även på svenska.

Eva Roos,

Specialsakkunnig, Psykosociala förbundet